

טיפוח מכלואי פלפל ליצוא המתאימים לגידול

במבנים בעונת החורף בערבה

תקציר דו"ח 1995

מוגש ע"י יונתן אלקינד,

המחלקה לגידולי שדה, ירקות וגנטיקה,

הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית בירושלים

מטרת התוכנית היא טיפוח זני פלפל המתאימים לגידול במבנים בעונת החורף בערבה, אשר יניבו פרי מעולה ליצוא בעונה ממושכת. בכל שנה גדל חומר הטיפוח בשתי עונות. בעונה העיקרית, סתיו-חורף בערבה, מבוצעת הערכה של מכלואים ניסיוניים, ובמגביל סלקציה של קווי הורים מצטיינים על סמך כשר הצירוף שלהם ועל סמך הופעתם. בעונה המשלימה, אביב-קיץ, גדלים הקווים המצטיינים לצורך קידום זור בשיטת SSD, וגם נעשה יצור של מכלואים ניסיוניים לבדיקה, ואחרים להגדלת השונות.

אביב-קיץ 1995, רחובות

לצורך קידום של קווים מצטיינים שנבחרו בחצבה בחורף 5-1994 גודלו 81 אוכלוסיות בדורות F3-F9 בחוות הניסיונות של הפקולטה לחקלאות ברחובות. הקווים נזרעו ב-25/3/1995 במשתלת חישתיל כפר ידידיה ונשתלו בשדה ב-29/5/1995. מכל אוכלוסייה גודלו 30-70 צמחים על פי הדור. השיטה בה נאספו זרעי האוכלוסיות השונות לקידום זור הייתה 2 זרעים מכל צמח ובנוסף אוחדו זרעי החלקה, פרי אחד מצמח. שיטה זו, המכונה SSD, מאפשרת קידום זור לצורך קיצור הזמן לקבלת קווים הומוזיגוטיים על ידי גידול ללא סלקציה באזור שאינו אזור היעד. הזרעים שנאספו במכסה של 2 זרעים לצמח נזרעים בדור העוקב. הקווים שנזרעו שימשו הורים לתוכנית הכלאות ויוצרו 240 מכלואים ניסיוניים 381 מכלואים משולשים ומרובעים עם זני אינטרודוקציה. כמו כן גודלו 52 אוכלוסיות של F1, צאצאי הכלאות משולשות בין מכלואים עמידות ל-TMV מגזע P4 ו-P3.

סתיו חורף 1995, רחובות

הטיפול בעונת סתיו חורף 1995 נערכה בשני מוקדים בחצבה ובפארן

פארן

הגידול היה בבית צמיחה ובבית רשת, במשק שיקרגי ברקן, בהדלית קורדונים וללא חימום נבדקו 90 מכלואים שנשתלו ב 17/8/95 ומהם נבחרו להמשך 4 מכלואים FAR105, FAR107, FAR108, ו FAR109, אשר נמסרו לזרעים גדרה ליצור ויבדקו בערבה בשנה הבאה

חצבה

בחצבה הגידול היה בדומה לשנים הקודמות: גידול בבית צמיחה, הדליה וגיזום לשני ענפים, דילול פרחים ופרות (שיטה הולנדית) וללא חימום. בחצבה הטיפול נערך ובמשקים של גלעד אלון (2 דונם, 3000 צמחים) ושאל רוקח (2 דונם, 6000 צמחים). במסגרת זו נבדקו מיכלואים, מיכלואים משולשים ומרובעים, אוכלוסיות מתפצלות לסלקציה ואוכלוסיות בדורות מתקדמים לייצוב. מועד השתילה 14/9/95.

במהלך הגידול נערכו תצפיות בקווי הסלקציה שכללו הערכה ותאור של תכונות הצמח והפרי, כולל התנהגות באכסון. זוהו קווים אשר בהם היה צרוף טוב של מספר תכונות רצויות והם ינוצלו בהמשך התוכנית להכלאות עם קווים אחרים לצורך קומפלימנטציה ויצירת קווים חדשים עם תכונות רבות מצורפות.

מבין 240 המכלואים הניסיוניים שנבדקו בחצבה נבחרו להמשך 8 מכלואים: FAR102, FAR103, ו FAR111 עד FAR116, אשר נמסרו לזרעים גדרה ליצור ויבדקו בערבה בשנה הבאה

ממצאי מחקר ב-1995

עונת החורף 1995, כמו חורף 1994, הייתה די מתונה אולם, בכל זאת, ניתן היה לבצע בה סלקציה לחנטה בטמפרטורות נמוכות, כי נבחרו קווים בעלי חנטה משופרת בצמחים עמוסי פרי, לעומת קווי הביקורת. בנוסף ניתן היה לבצע סלקציה לחנטה בחום, הבשלה בחום ומבנה צמח הממשך להתפתח ולחנט היטב. בבתי הצמיחה בחצבה, במשקים של גלעד אלון ושאל רוקח, היו, יחסית, תנאים קשים לסידוק, שאפשרו סלקציה לסידוק.

נמצאו 12 מיכלואים אשר בלטו בתכונותיהם והם הועברו ליצור ניסיוני בחברת זרעים גדרה.

הכרת תודה

ברצוני להודות לגב' תהילה בלוך וצוות הסטודנטים בפקולטה על עזרתם בביצוע התוכנית, למשתלת חישתיל כפר ידידיה ובמיוחד לחסין על הכנה טובה ומדויקת של השתילים, לאהרון שיקרגי וחמי ברקן במושב פארן, לגלעד אלון ושאל רוקח במושב חצבה, לדודו וצוות תחנת יאיר בחצבה על הגידול והטיפול המסור לאורך כל הדרך.